

European Commission

Newsletter ENRD (Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich) września 2009

Lasy: cenne dziedzictwo

[Po publikacji raportu na temat wdrożenia działań związanych leśnictwem \[ang.\] stanowiącego część Rozporządzenia nr 1698/2005 ws wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich \(EFRROW\) na lata 2007-2013 TEMATEM niniejszego wydania jest leśnictwo.](#)

Leśnictwo jest drugim pod względem popularności sposobem użytkowania gruntów w Europie, przy czym 42% [ang.] UE 27 stanowią lasy i tereny zalesione. Obszary leśne w Unii Europejskiej w porównaniu z powierzchnią lasów na świecie powoli, lecz sukcesywnie się powiększają. Do poprawy tej sytuacji przyczyniają się m.in. programy zalesiania (nasadzania drzew na obszarach dotychczas niezalesionych) oraz naturalna regeneracja gruntów niskiej klasy.

Lasy należą do najcenniejszych naturalnych i odnawialnych zasobów Europy. Zapewniają wiele korzyści społeczeństwu i gospodarkom, często w regionach ubogich bądź słabo rozwiniętych gospodarczo. Właściciele lasów oraz leśnictwo jako sektor odgrywają ważną rolę w obszarach wiejskich. W leśnictwie i związanych z nim branżach przemysłu znajduje zatrudnienie około 4 mln osób. Ponadto sektor leśnictwa stanowi główny element Strategicznych Wytucznych Wspólnoty dla Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 ze względu na jego olbrzymie znaczenie w zakresie wykorzystania gruntów oraz gospodarki zasobami naturalnymi na obszarach wiejskich UE. Umożliwia różnicowanie gospodarki wiejskiej.

W nowym raporcie przedstawiono przegląd działań sektora leśnictwa zawartych w Programach Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) dla państw członkowskich na lata 2007–13, utworzonych na podstawie programów przyjętych przez Komisję w 2008 r. Wykazano, że PROW wszystkich państw, poza Irlandią

i Maltą, zawierają niektóre spośród tych działań. Z ogólnej liczby ponad 40 działań ukierunkowanych na osiągnięcie celów polityki rozwoju obszarów wiejskich 14 działań w ramach sektora leśnictwa w osi 1 i 2 jest bezpośrednio z nim związanych. Przygotowano osiem działań wyłącznie pod kątem gospodarki leśnej.

Zazwyczaj działania te z założenia mają promować zrównoważoną gospodarkę leśną i wielofunkcyjną rolę lasów. Pozostałe działania można traktować jako elementy wspierające zarówno rolnictwo, jak i działania związane z leśnictwem, w zależności od potrzeb i sytuacji konkretnego państwa członkowskiego lub regionu. Ogólna kwota przeznaczona na leśnictwo (6,2 mld euro), działania związane z leśnictwem (1–2 mld euro), a także funduszy udostępnionych z budżetu Wspólnoty (EAFRD) wynoszących około 8 mld euro stanowi około 16 mld euro.

W ramach osi 1 wiele działań dotyczy pomocy w szkoleniach oraz inwestycji zwiększających wartość ekonomiczną lasów. To sprawia, że rośnie wartość dodana produktów leśnych i rozwija się infrastruktura. Około połowy PROW zawiera plany dotyczące wspierania usług doradczych dla leśnictwa, a także współpracy w zakresie tworzenia nowych produktów (w wielu przypadkach związanych z produkcją energii odnawialnej). Wsparcie upraw zagajników o krótkiej rotacji w ramach działania mającego na celu modernizację gospodarstw rolnych znalazło się w 21 PROW.

W kontekście poprawy stanu środowiska naturalnego i obszarów wiejskich (oś 2) położono nacisk na pierwsze zalesianie gruntów rolnych, przywracanie potencjału produkcji leśnej oraz inwestycje niezwiązane z produkcją. W programach większości państw członkowskich także uwzględniono pomoc w zakresie przywracania potencjału produkcji leśnej, działań prewencyjnych oraz inwestycji niezwiązanych z produkcją. Wprowadzenie agroleśnictwa oraz

SPIS TREŚCI

TEMAT

Lasy:
cenne dziedzictwo1

WIADOMOŚCI O EN RD

Wprowadzenie Tematycznych Grup Roboczych4
LEADERfest – spotkanie grup LEADER z UE4
Ważne informacje na temat duńskich Lokalnych Grup Działania5

WIADOMOŚCI

Nowelizacja ustawodawstwa5
Nowe informacje na temat jakości produktów5
Organizacja BirdLife wypowiada się na temat wpływu polityki UE dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich na bioróżnorodność5
Turystyka w UE: nowe badanie6
Wiadomości o publikacjach6

[Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje](#) 6

wypłat w ramach programu Natura 2000 znalazło zainteresowanie w znacznie mniejszym stopniu.

Ponadto niektóre działania związane z leśnictwem są finansowane w ramach osi 3, najczęściej w postaci środka zapewniającego wsparcie różnicowania działalności pozarolniczej. W przypadku niektórych programów działania związane z leśnictwem zostały uwzględnione również wśród działań wspierających tworzenie przedsiębiorstw oraz różnicowanie podstawowych usług i ich dostarczanie. W większości przypadków są one związane z produkcją energii odnawialnej.

Przygotowanie raportu należy do prac związanych z wdrożeniem planu działań dotyczącego gospodarki leśnej UE [http://ec.europa.eu/agriculture/fore/action_plan/index_en.htm] [ang.]. Po publikacji raportu Komisji Stały Komitet ds. Leśnictwa [http://ec.europa.eu/agriculture/fore/sfc_en.htm] [ang.] wydał opinię dotyczącą działań związanych z leśnictwem w odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich.

[Przeczytaj raport](#) [ang.] i [dowiedz się więcej na temat polityki leśnej UE](#) [ang.]

Leśnictwo w Unii Europejskiej: Fakty

- Terminem „lasy” określane są obszary zajmujące powierzchnię ponad 0,5 ha, porośnięte drzewami o wysokości ponad 5 metrów i zwarcie drzewostanu przekraczającym 10% lub drzewami mogącymi osiągnąć takie wartości.
- Państwami członkowskimi UE mogącymi pochwalić się największym wskaźnikiem zalesienia są Finlandia, Szwecja i Słowenia. Państwa mające najmniej wskaźnik zalesienia to Malta, Irlandia i Holandia.
- Średnio jedynie z 73% obszarów leśnych UE pozyskiwane jest drewno.
- Dostarczanie drewna w warunkach zrównoważonego rozwoju oznacza wyręb mniejszej liczby drzew niż powstaje dzięki naturalnym procesom odrastania (roczne przyrosty).

Źródło: [Eurostat, 2005.](#)

Konfederacja Europejskich Właścicieli Lasów

Kwestie związane z leśnictwem stanowią obszar zainteresowania kilku ważnych europejskich organizacji pozarządowych. Jedną z nich jest Konfederacja Europejskich Właścicieli Lasów (CEPF), która należy do Komitetu Koordynacyjnego EN RD i Podkomitetu Leader. Reprezentuje ona interesy europejskich właścicieli lasów w Komitecie oraz w Sieci. Ma status stowarzyszenia zrzeszającego krajowe organizacje właścicieli lasów na terenie UE. Jest przedstawicielem właścicieli europejskich lasów prywatnych.

Misją CEPF jest udzielanie pomocy i wspieranie uzasadnionej ekonomicznie, korzystnej dla społeczeństwa, cennej kulturowo i odpowiedzialnej pod względem ekologicznym zrównoważonej gospodarki leśnej w obrębie lasów prywatnych. Obecnie zrzesza 23 członków reprezentujących krajowe organizacje z Unii Europejskiej i spoza niej. Reprezentuje około 16 mln właścicieli lasów, zarówno osób prywatnych, jak i rodzin opiekujących się ponad połową obszarów leśnych w UE.

Jako przykład jej działań oraz organizacji, które zrzesza, należy wskazać obecność CEPF w Komisji od 1996 r. Zapewnia to m.in. uwzględnianie w Strategii Leśnictwa UE oraz raporcie Komisji ważnych dla prywatnych właścicieli lasów kwestii. CEPF należy także do [Grupy Doradczej ds. Leśnictwa i Korka](#) [ang.] przy Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG Rolnictwo), wspierającej proces konsultacji z ekspertami ds. leśnictwa. W Grupie Doradczej działa łącznie 49 członków, z czego 9 należy do organizacji krajowych należących do CEPF.

Konfederacja Europejskich Właścicieli Lasów jest także członkiem Grupy Doradczej DG Rolnictwo ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich. W związku z tym dba o dobro prywatnych właścicieli lasów podczas opracowywania polityki UE dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich.

Więcej informacji na temat CEPF można znaleźć [tutaj](#) [ang.].

Wycieczka po państwach członkowskich

Następnym przystankiem w wycieczce po Unii Europejskiej jest Bułgaria. Ten kraj zajmuje obszar 111 000 km², z czego 81% sklasyfikowano jako obszary wiejskie (definicja krajowa). Odpowiada to 42% z 7,8 mln mieszkańców. W odniesieniu do 27 państw członkowskich UE (UE 27) Bułgaria ma najniższy PKB na jednego mieszkańca, wynoszący jedynie 40% średniej obliczonej dla tego obszaru w 2008 r. Gospodarka wiejska jest w dużym stopniu uzależniona od rolnictwa. Cechują ją wysoce spolaryzowane struktury rolnicze. Do nielicznych należą duże gospodarstwa, większość stanowią gospodarstwa małe. Powierzchnia 72% gospodarstw nie przekracza 1 ha. Rozwój obszarów wiejskich jest hamowany wieloma czynnikami, takimi jak starzenie się społeczności lokalnych, wysoki wskaźnik migracji do miast i za granicę, ograniczony dostęp do podstawowych wysokiej jakości usług (drogi, wodociągi i kanalizacja itd.). Mimo to Bułgaria należy do państw bogatych nie tylko w zasoby naturalne, ale także jest różnorodna kulturowo. Stwarza to okazję do podjęcia wielu działań sprzyjających rozwojowi.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Bułgarii na lata 2007–2013 zawiera wiele pakietów wsparcia mających na celu zapewnienie znacznego zakresu pomocy dla państwa w podejmowaniu skutecznych działań uwzględniających mocne i słabe strony obszarów wiejskich oraz związane z nimi wyzwania. Przykładowo, około 41% środków przyznanych na trzy osie PROW zostało przydzielonych osi 1, umożliwiając współfinansowanie inwestycji promujących produktywność, wydajność i wzrost kompetencji w bułgarskich gospodarstwach, branżach przetwórstwa żywności oraz leśnictwa, takich jak wymiana maszyn i sprzętu na nowocześniejszy, a także inwestycji dostosowujących do standardów unijnych. Te ważne decyzje zapewnią uzyskanie produkcji wysokiej jakości, spełniającej podwyższone standardy dotyczące ochrony środowiska. Osiągnięcie tych dwóch kluczowych celów umożliwi gospodarce wiejskiej Bułgarii

konkurowanie z sukcesem na rynkach europejskim i światowym.

Do priorytetów w dziedzinie rozwoju krajowego w sektorze rolnictwa należą również działania mające na celu poprawę struktury rolnictwa. Dostosowanie bułgarskiej struktury rolnictwa do warunków rynkowych jest uznawane za kluczowy czynnik zwiększający wydajność i dochód producentów rolniczych. Wsparcie PROW w realizacji tych celów obejmuje środki mające zachęcić młodych rolników do zakładania gospodarstw, a także pomoc przejściową w zakresie restrukturyzacji gospodarstw produkujących częściowo na własne potrzeby, które mają szansę na przekształcenie się w zyskowne przedsiębiorstwa. Dane przekazane przez władze Bułgarii wskazują, że łączna liczba gospodarstw rolnych w latach 2005–2007 zmniejszyła się o 7,8%. Jednocześnie podano informacje dotyczące konsolidacji gruntów, a to oznacza rozpoczęcie znaczącego procesu restrukturyzacji w wiejskich społecznościach tego kraju.

Do dalszych działań objętych PROW w Bułgarii, zmierzających do poprawy w sektorze rolnym i leśnictwie, należy aktywna pomoc w przypadku szkoleń zawodowych i usług doradczych. Szczególną pomoc zaoferowano bułgarskim rolnikom w uzyskaniu dostępu do wsparcia udzielanego w ramach PROW oraz uczestniczenia w szkoleniach zwiększających m.in. wykorzystanie wiedzy fachowej w zakresie umiejętności prowadzenia przedsiębiorstwa, nowoczesnych technologii lub wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. PROW obejmuje też szkolenia świadczone bułgarskim rolnikom w zakresie ochrony środowiska (np. zmiana klimatu, ochrona bioróżnorodności), specjalistyczne kursy obejmujące prawidłowe prowadzenie gospodarki rolnej z uwzględnieniem ochrony środowiska (GAEC) i stosowanie zasady współzależności, a także różne programy rolne w odniesieniu do wymagań środowiska.

Wagę zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej podkreślono, przydzielając jej znaczną część środków w ramach osi 2 (27% łącznych środków na trzy osie PROW). Są one wykorzystywane jako element zachęty do stosowania metod rolniczych, które przyczyniają się do utrzymania ważnej bazy zasobów naturalnych Bułgarii. Środki dotyczące wymagań środowiska są łatwo dostępne w ramach osi 2. Obejmują one promowanie rolnictwa ekologicznego oraz działania o charakterze ochronnym zmierzające do poprawy jakości gleby i wody, a także zachowania bioróżnorodnych użytków zielonych o wysokiej wartości przyrodniczej. Wyплаты odszkodowań mają na celu wspomóc rolników uprawiających ziemię w rejonach górskich i na obszarach o niekorzystnych warunkach rolnych, a także zapobiec porzuceniu gruntów rolnych i pogarszaniu się warunków sprzyjających bioróżnorodności. W ramach PROW planowane jest także świadczenie pomocy w zalesianiu części gruntów nierolnych oraz podejmowanie działań ukierunkowanych na ochronę i odnowę terenów leśnych narażonych na pożary. Obecnie Bułgaria boryka się z tym problemem, a wraz ze zmianą klimatu prawdopodobnie się on nasili.

Wprowadzanie wielu środków socjoekonomicznych zapewniło społecznościom wiejskim w Bułgarii dodatkowe korzyści związane z rozwojem. Kluczowe decyzje zawarte w PROW dotyczą również podniesienia jakości życia na obszarach wiejskich i pomocy w dostosowaniu mieszkańców wsi do zachodzących zmian. Szczególny nacisk jest kładziony na środki w ramach osi 3, które stanowią 31% łącznej kwoty obejmującej trzy osie. Wiąże się to z dużym uzależnieniem Bułgarii od zmniejszającej się liczby miejsc zatrudnienia w rolnictwie i brakiem innych możliwości zarobkowania. Czynniki te będą wzmacniać

problemy wynikające ze zjawiska wyludniania się terenów wiejskich, co w jeszcze większym stopniu pogłębi trudności związane z lokalnym dostępem do niezbędnych usług.

Działania w ramach PROW podejmowane jako reakcja na tego typu problemy socjoekonomiczne obejmują wiele środków przeznaczonych na zróżnicowanie rodzajów działalności gospodarczej dla poprawy funkcjonowania i rozwoju mikroprzedsiębiorstw. Rozwinięcie słabo wykształconej podstawowej infrastruktury i rozwój rynku usług lokalnych przyniesie poprawę jakości życia mieszkańców. Są to priorytety rozwoju lokalnego w przypadku większości obszarów wiejskich w Bułgarii.

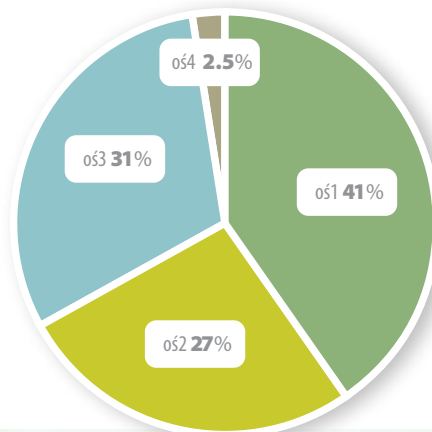
Część posunięć socjoekonomicznych przeprowadzanych podczas realizacji programu wykonają Lokalne Grupy Działania Leader. Leader jest innowacyjną metodą zapewniającą wsparcie i rozwój lokalnych społeczności w Bułgarii, która wzbudziła duże zainteresowanie społeczności na wsi. Do lipca 2009 r. z około 60% obszarów wiejskich Bułgarii wpłynęły wnioski od grup dotyczące pomocy w opracowaniu strategii lokalnych przez potencjalne Lokalne Grupy Działania. Przygotowywane jest nowe zaproszenie do składania podobnych ofert. Środki na realizację tego celu pochodzą z budżetu osi 4, na którą przeznaczono 2,5% funduszy.

Więcej informacji o [bułgarskich PROW](#) [bułgarski, angielski]

Fakty i liczby

W Bułgarii 5,19 mln ha gruntów jest zaliczane do obszarów wykorzystywanych rolniczo (UAA). Są na nich uprawiane głównie rośliny, takie jak zboża, rośliny oleiste itd., warzywa, winorośl. Ponadto są tam hodowane zwierzęta gospodarskie, głównie bydło, owce, świny, kozy i drób ([źródło](#)).

W Bułgarii znajduje się wiele siedlisk ważnych dla UE, m.in. ze względu na bioróżnorodność. Jest tu znaczna część obszarów rolniczych o wysokiej wartości przyrodniczej. Dotyczy to głównie trwałych użytków zielonych (34% UAA). Góry zajmują 48% powierzchni kraju (obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania – LFA) ([źródło](#)).

Wprowadzenie Tematycznych Grup Roboczych

Pod przewodnictwem Komisji Europejskiej zostały utworzone trzy tematyczne grupy robocze ekspertów. Mają one zająć się konkretnymi priorytetami tematycznymi w celu przeprowadzenia szczegółowej analizy wdrożenia polityki rozwoju obszarów wiejskich UE, a także przyczynić się do zrozumienia oraz rozpowszechniania know-how i doświadczenia.

Nadrzędnym celem pierwszej roboczej grupy tematycznej działającej pod hasłem Określenie specyfiki terytorialnej i potrzeb w zakresie programów rozwoju obszarów wiejskich jest przyczynienie się do skutecznego działania w świetle specyfiki terytorialnej i potrzeb danych terytoriów w ramach PROW oraz osiągnięcie bardziej zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich w całej Europie. Zadaniem tej grupy po uwzględnieniu nadrzędnego tematu będzie wskazanie głównych czynników decydujących o różnorodności obszarów wiejskich w Europie i opisanie ich podstawowych cech: doświadczenia, problemów, porównywalności.

Podczas pierwszej fazy programu (do listopada 2009 r.) zostanie sporządzony raport podsumowujący. Znajdą się w nim wnioski dotyczące widocznego znaczenia i skuteczności działania zgodnie ze specyfiką lokalną i takimi potrzebami, wspólne elementy w zakresie rozwoju obszarów wiejskich zawarte w obecnych PROW oraz analiza czynników, które mogłyby się stać podstawą nowej typologii umożliwiającej osiągnięcie większej skuteczności podczas działania na rzecz bardziej zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Szczegółowy plan pracy odejmujący drugą fazę (lata 2010–2011), prowadzącą do osiągnięcia celów TGR, zostanie opracowany na podstawie wniosków uzyskanych podczas realizacji fazy pierwszej.

Dotychczas grupa zajmowała się analizą sposobu definiowania przez państwa członkowskie obszarów wiejskich oraz ukierunkowanych na nie działań w bieżącym okresie, skupiając się na stosowanych wskaźnikach oraz definicjach, problemach napotkanych na etapie procesu definiowania oraz uzyskanych rozwiązaniach. W odniesieniu do Polski i Hiszpanii, korzystając z aplikacji pilotażowej, opracowano i poprawiono kwestionariusz. Na jego podstawie trwa obecnie wstępna faza badań dotyczących Narodowego Planu Strategicznego oraz poszczególnych PROW (lub przykładowych PROW w przypadku programów regionalnych).

Druga grupa robocza koncentrująca się na

temacie Rolnictwo i szeroko pojmowana ekonomia obszarów wiejskich ma przyczynić się do wskazania i opisanie związku pomiędzy rolnictwem a szeroko pojętą ekonomią obszarów wiejskich oraz ewentualną synergią bądź potencjalnymi konfliktami pomiędzy nimi. Związki te zostaną opisane w odniesieniu do różnych typów terytoriów wiejskich, takich jak obszary podmiejskie, pośrednie i peryferyjne.

Faza 1. programu drugiej grupy roboczej obejmuje dwa etapy. Pierwszy ma na celu wskazanie możliwej typologii regionów na podstawie stopnia powiązania pomiędzy sektorami rolnym i pozarolnym. Drugi ma polegać na analizie głównych czynników wpływających na związki wskazane i badane podczas etapu 1. Druga faza, zaplanowana na 2010 r., obejmie analizę instrumentów polityki opracowanych przez państwa członkowskie w celu określenia synerгии pomiędzy sektorami rolnym i pozarolnym.

Dotychczas działania grupy koncentrowały się na badaniu powiązań pomiędzy rolnictwem a gospodarką wiejską w szerszym ujęciu w 18 regionach, w celu uzyskania informacji na temat stosowanej w regionach typologii na podstawie zależności pomiędzy rolnictwem a innymi sektorami gospodarki. Zaplanowano przeprowadzenie analizy 18 przykładów, co najmniej po jednym w obrębie wszystkich głównych elementów typologii dla wybranego regionu. Pozwoli to wskazać stopień wielofunkcyjności przedsiębiorstw działających na obszarach wiejskich.

Trzecia grupa, zajmująca się tematem Dobra publiczne i interwencja publiczna, także pracuje nad ustaleniem wspólnego stanowiska w kwestii znaczenia oddziaływania pomiędzy sektorem rolnym a dostarczaniem dóbr publicznych. Ma to na celu lepsze zrozumienie mechanizmów kierujących dostawą dóbr publicznych oraz wskazanie ich znaczenia dla opracowywanej w przyszłości polityki.

Program pracy grupy podzielono na trzy fazy: do grudnia 2009 r., styczeń–maj 2010 r. oraz czerwiec–wrzesień 2010 r. Podczas pierwszej fazy zostaną ustalone ramy koncepcyjne oraz określone podstawy teoretyczne, kontekst i praktyczne przykłady dóbr publicznych dostarczanych w ramach rolnictwa. Informacje te staną się podstawą przy opracowywaniu badania mającego wskazać istotne dobra publiczne w obrębie państw UE 27 oraz środki związane z rozwojem obszarów wiejskich zastosowane w celu dostarczenia takich dóbr. Zostaną wyciągnięte wnioski dotyczące najbardziej odpowiednich mechanizmów dostarczania dóbr publicznych za pośrednictwem rolnictwa. Podczas drugiej fazy zostanie podjęta próba podania dodatkowych korzyści społecznych i ekonomicznych płynących z dostarczania dóbr publicznych oraz oceny znaczenia gospodarczego takich zjawisk na obszarach wiejskich. Ponadto zostaną wskazane najlepsze instrumenty polityki

zapewniające dobra publiczne, a także poziom instytucjonalny, na jakim powinny być podejmowane decyzje i przeprowadzone wdrażanie. Podczas trzeciej fazy eksperci zajmą się opracowaniem i wdrożeniem strategii informacyjnej mającej na celu przekazanie wyników badań szerszej grupie odbiorców.

Obecnie grupa zakończyła prace nad ramami koncepcyjnymi i wyznaczyła narzędzia do przeprowadzenia pierwszego etapu planu pracy. Rozpoczęła badanie 88 PROW, przy czym pierwsze analizy są przeprowadzane na próbkę czterech PROW.

[Dodatkowe informacje](#)

LEADERfest – spotkanie grup LEADER z UE

W miejscowości Hradec nad Moravicí (Republika Czeska) 18–19 czerwca 2009 r. odbył się LEADERfest, spotkanie zorganizowane przez Lokalną Grupę Działania (LGD) „MAS Opavsko” przy współpracy z Siecią Krajową LGD. Impreza było skierowana głównie do podmiotów zainteresowanych zarówno rozwojem obszarów wiejskich stosujących podejście programu Leader, jak i wykorzystaniem metody projektu Leader do wspierania rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich. Uczestnicy przyjechali z całej Republiki Czeskiej, w tym z kilku LGD. Przybyli także przedstawiciel stowarzyszenia ELARD [European LEADER Association for Rural Development](#) oraz przedstawiciele podmiotów z obszarów wiejskich z pięciu państw członkowskich UE.

Pierwszego dnia uczestnicy z obszarów wiejskich z Republiki Czeskiej, Słowacji, Estonii, Węgier, Polski i Grecji przedstawili przegląd stanu LGD oraz zaprezentowali postępy we wdrażaniu programu w swoich państwach, omawiając także możliwości współpracy transnarodowej. Po południu zajęto się tematami związanymi z ochroną środowiska, takimi jak zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych, w tym energii odnawialnej, w przekonaniu, że zachęcą one do zastosowania podejścia Leader przy podejmowaniu działań w zakresie ochrony środowiska.

Drugiego dnia zaplanowano wyjazd w teren. Zademonstrowano opracowany na miejscu przewodnik działający z wykorzystaniem GPS/telefonii komórkowej, którego można było używać podczas zwiedzania atrakcji turystycznych. Zainspirowany artykułem opublikowanym w magazynie [Leader+ Magazine](#) miejscowy przedsiębiorca opracował system zarządzania regionalną informacją turystyczną. Zaprezentowano również wiele ciekawych miejsc, wszystkie zaś powiązane z ochroną dziedzictwa kulturowego i zróżnicowaniem gospodarki wiejskiej. Zwiedzano m.in. stadninę koni w miejscowości Albertovec i muzeum na otwartym powietrzu w Bolaticach, które otrzymało pomoc w ramach [programu Sapard](#).

[Dodatkowe informacje \[czeski\]](#)

Ważne informacje na temat duńskich Lokalnych Grup Działania

W marcu 2009 r. opublikowano nowy raport dotyczący Lokalnych Grup Działania (LGD) w Danii. Przedstawiono w nim aktywnych członków zarządów LGD. Publikacja przygotowana przez Duński Instytut ds. Badań i Rozwoju Obszarów Wiejskich zawiera wyniki badań dotyczące składu LGD oraz działań, w jakie są one zaangażowane w początkowej fazie programu w latach 2007–2013. W raporcie podano,

że duńskie LGD działają głównie w obszarze rozwoju lokalnego w ramach osi 3 PROW w zakresie różnicowania gospodarki wiejskiej i poprawy warunków życia na obszarach wiejskich. Badanie przeprowadzono na podstawie wyników dwóch elektronicznych kwestionariuszy, które przesłano wszystkim 704 członkom zarządów LGD i 51 koordynatorom. Odpowiedziało na nie 65% ankietowanych. Duńskie zarządy LGD charakteryzują się nierównomiernym składem pod względem płci i wieku. Według danych zawartych w kwestionariuszach większość członków zarządów to starsi mężczyźni. Około 14% członków zarządu reprezentuje władze publiczne, co jest uznane za całkowicie

satisfakcjonujące gdyż intencją było nie przekroczenie 30% reprezentacji publicznej.

W badaniu przyjrano się także powodom, dla których członkowie zarządów i koordynatorzy zdecydowali się na pracę w zarządach LGD. Koordynatorzy kierowali się względami zawodowymi lub związanymi z pracą, członkowie zarządów zaś zasadniczo angażowali się, mając na względzie ożywienie rozwoju lokalnego lub wywarcie wpływu na poziomie organizacyjnym. Celem o najwyższym priorytecie, jeśli chodzi o działania LGD, jest promocja i rozwój handlu, natomiast rozwój w zakresie przyrody i środowiska ma nieco mniejsze znaczenie.

Nowelizacja ustawodawstwa

Po publikacji w wydaniu 3 Rur@ News artykułu TEMAT zatytułowanego „Poprawa szerokopasmowego dostępu do Internetu na obszarach wiejskich” na mocy [Rozporządzenia Rady \(\(WE\) nr 473/2009\)](#) [ang.] uchwalonego 25 maja podkreślono ponownie wagę wspierania rozwoju szerokopasmowej infrastruktury na obszarach wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EAFRD) oraz [Europejskiego Pakietu Naprawy Gospodarczej](#). Rozporządzenie stanowi nowelizację poprzednich rozporządzeń dotyczących wsparcia dla rozwoju obszarów wiejskich przez EAFRD ((WE) nr 1698/2005) oraz finansowania Wspólnej Polityki Rolnej ((WE) nr 1290/2005).

Tego samego dnia [Rada przyjęła nową decyzję](#) określającą kwotę przeznaczoną przez UE na rzecz wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w latach 2007–2013 wraz z podziałem na lata oraz kwotą minimalną przeznaczoną na regiony kwalifikujące się w ramach celu konwergencji. Stanowi to nowelizację [Decyzji 2006/493/WE](#).

Rozporządzenie wdrażające powyższy „pakiet naprawczy”, zawarte w [Rozporządzeniu Komisji \(KE\) nr 482/2009](#) uchwalonym 8 czerwca, także dopuszcza możliwość zwracania się przez Lokalne Grupy Działania do odpowiedniej agencji płatniczej z prośbą o wypłatę z góry kwot na pokrycie bieżących kosztów. Kwota ta nie może przekroczyć 20% publicznych środków przeznaczonych na koszty eksploatacyjne. Aby wykorzystać powyższą możliwość, władze zarządzające muszą zażądać odpowiedniej zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W niektórych PROW już są dopuszczalne płatności z góry.

Nowe informacje na temat jakości produktów

„Rolnicy muszą skuteczniej informować konsumentów o jakości swoich produktów. UE jest skłonna udzielić pomocy w tym zakresie. Mamy doskonałą okazję, by wprowadzić większą spójność i uprościć różne przepisy dotyczące oznakowania i certyfikowania” – powiedziała Mariann Fischer Boel, komisarz ds. rolnictwa i rozwoju wsi po przyjęciu [Deklaracji na temat jakości produktów rolnych](#) 28 maja 2009 r. Dokument opracowano w odpowiedzi na potrzebę poprawy przekazywania informacji na temat jakości produktów rolnych oraz udzielenia pomocy rolnikom w nawiązaniu kontaktu z konsumentami. Wyznacza on strategiczne kierunki mające na celu usprawnienie polityki UE dotyczącej jakości produktów rolnych.

Komisja zaproponowała umieszczanie na etykiecie informacji dotyczących miejsca, z którego pochodzi produkt rolny, oraz utworzenie specjalnego rejestru wszystkich danych geograficznych (obejmujących wina, wódki oraz produkty rolne i żywność). Zapewni to większą spójność polityki w zakresie jakości produktów rolnych. Ponadto należy zbadać wykonalność wskazania dodatkowych zastrzeżonych określeń dla „produktów rolnych pochodzących z obszarów górskich” oraz „produktów tradycyjnych”, przy czym określenie „produkt tradycyjny” mogłoby zastąpić obecnie używany zwrot „Traditional Specialities Guaranteed” (gwarantowana specjalność tradycyjna). Należy poprawić warunki na rynku jednolitym dla produktów oznakowanych, szczególnie w przypadku produktów ekologicznych, a także wprowadzić międzynarodowe zasady ochrony oznaczeń wskazujących pochodzenie geograficzne. W komunikacie zaproponowano opracowanie

wytucznych w ramach dobrej praktyki dla prywatnych systemów certyfikacji, mających na celu ułatwienie orientowania się konsumentów oraz ograniczenie formalności dla rolników.

Ponadto uwzględniono 560 odpowiedzi na opublikowaną przez Komisję [Zieloną Księgę w sprawie jakości produktów rolnych](#) otrzymanych od października 2008 r., a także dane z [konferencji na wysokim szczeblu](#) zorganizowanej przez prezydencję Czech w marcu 2009 r. [Dodatkowe informacje](#)

Organizacja BirdLife wypowiada się na temat wpływu polityki UE dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich na bioróżnorodność

Niedawne badanie BirdLife, którego wyniki opublikowano w maju 2009 r., zawiera analizę potencjalnego wpływu na bioróżnorodność Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 wprowadzanych w UE. Kończy się ono wnioskiem mówiącym, że może być lepiej. Polityka rozwoju obszarów wiejskich ma szansę sprostać wyzwaniom związanym z dążeniem do bioróżnorodności, ponieważ jest oparta na zdrowych zasadach kształtowania polityki — taki pogląd wyrazili partnerzy BirdLife. Przykłady działań, które prawdopodobnie przyczynią się do poprawy bioróżnorodności, zostały wyróżnione w niemal wszystkich środkach i PROW. Wskazując pola, na których dokonano ulepszeń, w raporcie zawarto

jednocześnie krytykę źle zaprojektowanych programów oraz niewystarczającej wysokości przydzielonych środków. Organizacja BirdLife zaapelowała do Komisji Europejskiej oraz władz krajowych i regionalnych zarządzających PROW o wykorzystanie nadarzającej się sposobności, aby dokonać znaczących i niezwłocznych zmian we wdrażaniu polityki rozwoju obszarów wiejskich nie tylko w celu rozwiązania palących problemów w zakresie ochrony środowiska w UE, ale także by uzasadnić dalsze wydatki UE na tym polu.

[Dodatkowe informacje](#)

Turystyka w UE: nowe badanie

Na początku tego roku opublikowano badanie dotyczące stosunku Europejczyków do turystyki, przeprowadzone na zlecenie Komisji Europejskiej (Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu). Europa jest regionem świata najczęściej odwiedzanym przez turystów. Sześć państw UE znajduje się na liście 10 najpopularniejszych miejsc turystycznych. Nic więc dziwnego, że branża ta ma olbrzymie znaczenie dla gospodarki europejskiej. Turystyka nie tylko przynosi dochody, ale także zapewnia nowe miejsca pracy. Ponadto pełni ważną rolę w rozwoju zdecydowanej większości regionów europejskich. Infrastruktura stworzona z myślą o turystyce przyczynia się do rozwoju lokalnego. Nawet na podupadających obszarach przemysłowych i wiejskich czy terenach przechodzących regenerację miejską są tworzone miejsca pracy. Zrównoważona turystyka odgrywa też główną rolę w ochronie oraz pielęgnacji dziedzictwa kulturowego i naturalnego w coraz większej liczbie dziedzin, począwszy od sztuki, poprzez lokalną gastronomię i rzemiosło, skończywszy na zachowaniu bioróżnorodności.

Na potrzeby tego badania Eurobarometr zebrano opinie mieszkańców oraz informacje na temat wakacji i podróży w latach 2007 i 2008, a także dotyczące ich planów wakacyjnych w 2009 r. Okazało się, że w 2008 r. najpopularniejszym celem podróży wakacyjnych turystów z UE były Hiszpania, Włochy, Francja i Grecja. Są to także państwa najczęściej wymieniane w planach na 2009 r. Europejski turysta woli wybrać ofertę wysokiej jakości po korzystniejszej cenie (33%) niż ofertę taniaj (16%). Bezpieczeństwo na miejscu było ważne dla 13% respondentów, 12% zaś stwierdziło, że zazwyczaj najważniejsza dla nich jest jakość, niekoniecznie w połączeniu z wysokimi cenami.

Według badania podczas wyboru miejsca urlopu większość Europejczyków wymieniała cechy środowiska w danym regionie (np. jego ogólną atrakcyjność) jako główny czynnik decydujący o wyborze (31%). Dziedzictwo kulturowe (24%) i rozrywka (15%) były pod względem popularności kryterium drugim i trzecim stosowanym podczas wyboru celu podróży. Lokalna kultura, styl życia czy tradycja były uznawane za główne atrakcje „niekonwencjonalnych” miejsc wypoczynku w Europie, lecz dla turystów o mniejszym budżecie ważne są również niskie ceny.

[Dodatkowe informacje \[ang.\]](#)

Wiadomości o publikacjach

Czytelnikom Rur@I News polecamy inne publikacje przygotowywane przez DG Rolnictwo, np. [„Rolnictwo w Unii Europejskiej – informacje statystyczne i gospodarcze na rok 2008”](#) zawiera informacje dotyczące 2008 r. w rolnictwie przygotowane na podstawie danych obejmujących wiele tematów związanych z rolnictwem. Publikacja jest dostępna w językach angielskim, francuskim i niemieckim.

Dane dotyczące tematów związanych z rozwojem obszarów wiejskich można znaleźć w języku angielskim w publikacji DG Rolnictwo [„Rozwój obszarów wiejskich w Unii Europejskiej – informacje statystyczne i gospodarcze na rok 2008”](#). W raporcie tym poruszono kwestie trzech celów polityki rozwoju obszarów wiejskich UE na lata 2007–2013 oraz przedstawiono komplet informacji dotyczących monitoringu programów rozwoju obszarów wiejskich w państwach UE 27 oraz państwach kandydujących.

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje

Europejska Polityka Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–13

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_pl.htm

Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich

http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

Europejska Sieć Ewaluacji

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/eval/network/index_en.htm

Wydarzenia i osiągnięcia RUR@L NEWS

Nie zapominajcie Państwo o informowaniu nas, jeżeli podejmujecie działania w zakresie rozwoju obszarów wiejskich na skalę lokalną. Komentarze prosimy wysłać na adres: newsletter@enrd.eu

Subskrypcja

Aby otrzymywać nasz newsletter możecie Państwo wpisać siebie lub kogoś znajomego na naszą listę subskrypcyjną, wysyłając e-mail na poniższy adres: newsletter@enrd.eu

Kontakt z Punktem Kontaktowym

Jeżeli chcecie Państwo skontaktować się z Punktem Kontaktowym EN RD prosimy o skorzystanie z poniższych danych:

Tel: 00 32 2 235 2020

Faks: 00 32 2 280 04 38

E-mail: info@enrd.eu

ISSN 1831-4910

9 771831 491008